

BELOKRANJEC

Izhaja 1. in 15. vsakega mesca. — Naročnina za celo leto znaša K 1.50.

Glasilno belokranjskih kmetov.

Vse pošiljatve prosimo na naslov „Belokranjec“ Gradac, Bela Krajina.

Geslo: Na delo za staro pravdo.

I. letnik.

Ljubljana, dne 15. vel. travna 1908.

Štev. 5.

Uredništva vseh slovenskih in hrvaških listov prosimo, naj nam jih pošiljajo v zameno, ker jih bomo porabili za otvoritev javne čitalnice v Gradacu.

Uredništvo.

Belokranjecem v pomislek in spodbudo.

Piše J. M.

II.

Belokranjci imamo na vsem Kranjskem za Vipavo najmilejše podnebje, kraji so dobro zavarovani proti severu po Gorjancih, proti jugu ozir. jugovzhodu so nakopičeni res hribi, toda nižji, le proti morju nam zapira Visoka Kapela na Hrvaškem gorki veter od morja. Podnebje je zdravju ugodno. Velikokrat sem že opazil, da se ljudje, ki pridejo iz ostale Kranjske in bližnje Štajerske, pri

nas dobro počutijo, zlasti oni, ki imajo bolj občutljiva pljuča, ki nagibajo lahko k prehlajenju in pljučnim katarom.

Naša zemlja, naš zrak, naše podnebje so zdravi, a zdrava niso vedno naša bivališča, naše hiše in njih okolica. Skrbimo vendar, da si napravimo svoja bivališča zdrava, ne kužimo si brez potrebe malomarno zraka, ko nam je vendar mogoče tega ogibati se. Mesti in vasi, v katerih Belokranjci bivajo, so tako majhne, da imajo dovolj zdravega, čistega zraka, ako se tega le ne bi mnogokrat čudovito lahkomišelnost kvarilo.

Poglejmo naša stanovanja, naše hiše. Večinoma so naše hiše lesene in krite s slamo. Lesen material radi nevarnosti ognja in ker se v razpokah lahko skriva različni mrčes ni posebno priporočljiv za hiše. V zadnjem času se največ novih hiš res tudi zida, nekaj ker je les drag in se lahko dobro

prodaja, nekaj, ker se opeka lažje dobiva kakor nekdanj. Zidaj pa že hišo iz lesa, kamena ali opeke, postavlja jo tako, da bo za ljudi bivanje v nji kolikor toliko zdravo. Predvsem gleda, da nimaš v hiši preveč mokrote, glej pa, da je v nji dovolj čistega zraka. Ne stavite hiš na mokra tla, ako se pa to mora zgoditi, glejte, da niso tla sob nikakor ne nižja od zunanjega sveta, ampak višja; ako je mogoče, dobro je posebno pri zidanih stenah vzdati tako imenovane izolirne plošče nekaj na zunanjo površino zemlje, nekaj pa nižje od sobnih tal. Plošče tudi obstoje iz cementa ali pa strešne lepenke in se danes sploh rabijo pri zidovjih. Zabranjeno je s tem, da bi voda po stenah kvišku lezla posebno ob času deževja. Take stene se jako počasi suše in povzročajo vsled izhlapevanja mnogo bolezni, zlasti skrofulozo pri otrocih in včasih tudi pri odraslih; vrhu tega se v takih stanovanjih vsled vlage jako lahko

Medvedova pojedina v Črnomlju.

(Konec).

Kakor bi se bila domenila naša družba prejšnjega večera, — prav do zadnjega vsi so šli na vse zgodaj zjutraj na izprehod proti Lokvam. Seveda niso šli vsi skupaj, ampak vsak sam za sebe ne vede za drugega. Toda toliko časa so se srečavali in dohajali, da so bili v mestni lozi vsi skupaj. Odšli so na Lokve na zajutrek. Seveda bela kava ni bila ravno taka, kakršno je vsak navajen piti doma, toda dišala je po krasnem izprehodu vsem jako dobro. Vračujoči so se pogovarjali o tem in onem. Večkrat so obstali, da so poslušali, kako je popeval slavček, se oglašala kukavica, ali zagrulila divja grlica, ki se ji je oglašal kobilar s svojim mehkim melodijoznim glasom.

Tako so prišli v živem pomenku v Črnomelj, kjer jim pride nasproti nek lovec iz Vrha in jim pove, da so zasledili tudi že medvedko. V lovcih je zavrela zelena lovška kri in hiteli so se pripravljati na lov.

Kar je bilo javnih funkcionarjev ozir. uradnikov, ti se seveda niso mogli udeležiti lova, ker so morali iti izvrševati svoj poklic.

Vest o medvedki je podrla vse prejšnje namene. Medvedovo pojedino so pri Šprajcarju odpovedali in vzeli meso s seboj na lov. Kmalu je sedelo na vozu dvanajst „jogrov“, ki so se peljali na Tančogoro. Pri gostilničarju Puhku so izpregli konje, sami pa so se podali v hrib proti kapelici, kjer jih je čakalo nekaj lovcev in gonjačev iz občine Vrh. Razdelili so se na dva oddelka in sklenili kreniti po vrhu hriba in po desnem pobočju proti Vrhu. Jureta Štruklja, ki je bil pri vojakih tri leta kuhar in ki je bil na glasu, da zna kuhalnico tako dobro sukati kakor najboljša kuharica, so določili za kuharja in mu naročili, naj speče na enem ražnju goveje, na drugem pa medvedje meso. Pojedina je bila določena za zvečer ob štirih pri kapelici nad košenicami. Nato so odšli lovci v dveh „kompanijah“ po vrhu hriba, Jure Štrukelj pa je začel pripravljati terén (zemljo) za ognjišče. Tri barilce vina je nesel v bližnji studenček, da ostane vino hladno, narezal potem brezovih šibic, napravil metlo in lepo pometel velik del travnate ravnice. Nato je odrezal štiri močne rogovile, in jih ošpičil na spodnjem koncu

ter trdno zasadil v zemljo po dve in dve vštric. Potem je odrezal dva ravna ne predebela, toda močna drenova ražnja, ki ju je lepo olupil in obelil, potem pa na obeh koncih prišpičil. Ko je tako vse lepo pripravil, in ker so imeli priti lovci šele čez dobrih šest ur, se je zleknil v senco pod košato bukev in kmalu prav sladko zaspal.

Solnce je bilo že tako visoko, da ga je pošegetalo od druge strani izpod drevesa v oči. Pogledal je, pomel si oči, potem planil po konci in pogledal na uro. Bil je ob dveh popoldne. Urno je narezal meso v prilično majhne kosce, nasadil ga na oba ražnja in skočil h košari v grmovje, hoteč dobiti soli in prekajene slanine, da nasoli in namaže s slanino razrezane koščeke. Toda Jure išče in išče, pa ne najde ne soli ne slanine. Jure vzame iz košare vsako stvar posebej. Najprej zavoj salam, potem šunko, sir in beli ter rženi kruh, toda soli in slanine ni. Edino nekoliko luka in malo česnovne vode je v neki stekleničici. Jureta se je loteval obup. Kaj naj počne? Neslane pečenke jim vendar ne more dati. Ko stoji tako neodločen s košarico v roki, v katero je zložil zopet

Ali ste že poslali naročnino
K 1.50 za celo leto
 na naslov
Belokranjec, Gradac
 Bela Krajina?

Pošljite takoj, če še niste. To malenkost lahko utрпи vsak. Priporočajte naš list tudi svojim znancem.

razne bolezni provzročujoče kali ali klice rede in razširjajo.

Žalibog imamo pri nas večinoma za cele družine samo po eno sobo in še te imajo namesto oken okenca, skozi katera včasih komaj otrok glavo vtakne in velikokrat se še celo zapazi, da so okna, mesto da bi bila bolj proti stropu v sredi sten. S takimi okenci, zlasti če so prenizka, ne moreš nikdar sobe prezračiti, ker okuženi slabi zrak pri stropu ostaja. Neznosno je to bivanje za človeka, ki ni na to navajen, škodljivo pa vsakemu. Najhujše je to še za časa, ko je v hiši kak bolnik in se iz strahu pred prehlajenjem stanovanja malo ali nič ne zračijo.

Delajte torej pri hišah dovolj velika in visoka okna in odpirajte jih, kakor hitro čutite, da je zrak slab, da zrak v sobi smrdi, ako pridete iz čistega zunanjega zraka. Okna niso pa samo radi zraka, ampak še bolj potrebna so zaradi solne svetlobe. Delajte okna zato tako, da lahko pustite v sobo solnce. Solčni žarki imajo to lastnost, da pomore mnogo klic bolezni — seveda, ako pridejo naravnost do njih tako, da se v sobah okna odpro in solnce kolikor mogoče obsije vse dele sob.

Zračite ravno tako po zimi, kakor po leti, ako se več drv porabi, zato ste pa bolj zdravi in tudi mraz lažje prenašate. Pri nas se vidi spomladi mnogo otrok in mlajših ljudi na očeh bolnih, pri nas pravijo tej bolezni, ako se do dobra razvije, „paganice“.

Ta bolezen je nasledek bolne krvi in velikokrat povzroči, ako jo zanemarite, slepost. Vi čez zimo premalo zračite, morda imate celo vlažno (mokro) stanovanje in je čisto naravno, da po večmesečnem bivanju v takem zraku zlasti mlajši oslabe in zbole.

Slaba navada je tudi zlasti v sobah po tleh pljuvati. Posebno pri nalezljivih pljučnih in ustnih boleznih je to nevarno, recimo pri jetiki, gutah, tudi pljučnici, legarju itd. V vsaki hiši se lahko postavi skledica z vodo in se vanjo pljuva, zlasti pa velja to za bolne na pljučih in gutah. Ako se na tla pljuje, razpraše se klice bolezni, katerih je pri jetičnih v pljunkih največ in se zopet vzdignejo v zrak in pridejo nazaj v pljuča bolnikova in tudi zdravih, ki so pa vsled tega v nevarnosti, da zbole za baš to boleznijo kot jo ima bolnik (jetiko itd.) Taka skledica se mora vsaki dan ali tudi večkrat izprazniti najbolje v stranišče. Voda mora biti v skledici, ker se s tem zabrani razpršenje pljunkovih delov, boljši je seveda lizolova voda, ki se dobi v lekarnah.

Ako hišo zidaš, zidaj po leti, da se zid presuši. Z ometom počakaj po leti vsaj šest tednov in omeči raje prej notranje stene, da se na zunaj zid osuši. Ako zidaš v jeseni ali po zimi, sme se iti vanje stanovat šele drugo jesen, ako zidaš po leti, greš lahko v hišo spomladi. Čakati se mora, da se zid osuši, predno se v hišah stanuje, ker pozneje se zidovi prepočasni suše in vsled vlage povzročajo gori navedeno bolezen skrofulozo in večkrat tudi jetiko. Predgrajci, ki se po zadnjem velikem požaru niso po tem ravnali, vidijo, da imajo stanovanja lepa, pa vlažna in bilo je začetkom mnogo otrok bolnih na očeh in pljučih.

Vsaka hiša imej stranišče in pokrito cementirano jamo (greznico), ki se večkrat izprazni. V stranišče pridejo različne gnijooče in razkrajajoče se tvarine, ki zunaj na

prostem okužujejo in zasmradijo zrak. Ne postavljalj pa stranišče proti cesti, ker ti prostori navadno niso olepšava hiše.

Ne puščaj, da se razliva gnojnica okrog hiš, ker ti ta kuži zrak in imaš izgubo na gnoju. Imej tudi zanjo cementirano jamo in porabljalj jo za polivanje gnoja in razredčeno za polivanje travnikov, imaš s tem dvojno korist: zdrav čist zrak in boljšo krmo. — Pitna voda je za pijačo, ne pa za pranje umazanega perila. Res, da voda precej stvari seboj odnese vendar ne vseh. Ne perite tedaj v studenih in krajih, kjer zajemate pitno vodo, kakor se to žalibog mnogokrat opaža.

Belokranjec! Tvoja zemlja je zdrava. Glej, da si jo tudi zdravo ohraniš!

Kmetje, združimo se!

Vsak stan ima svoje težnje, katere se v marsičem razlikujejo od teženj družih stanov. Vsled tega teži vsak stan po zboljšanju svojih razmer ter se trudi svoje življenske pogoje kolikor mogoče zboljšati. Ker pa bi bilo prizadevanje posameznika zaman, zato so se združili vsi člani dotičnega stanu v tesno vez ter se bojujejo složno za svoje pravice. Tako je nastal boj med stanovi. „Sloga jači, nesloga tlači“, pravi pregovor. Kolikor bolj je kateri stan složen, toliko bolj se upošteva njegov glas. Smo li složni mi kmetje? Žalibog, da moram sam kot kmet priznati, da ni stanu, kateri bi bil tako nesložen, kakor smo mi kmetje.

Zatekamo se zdaj k temu, zdaj k onemu misleč: ta nam pomore. — Veliko se nam obeta, a ničesar ne da. Drugim stanovom delamo tlako, svoje delo pa zanemarjamo.

Drugi stanovi nas pozivljajo, naj jim pomagamo v njih borbi za njih pravice. Zato nam obetajo zlatih gradov. Ali pregovor

vse jestvine, mu tako nenadoma pride na misel, da je najbolje, če kar čez košenice steče na Tančogoro h Puhku po sol in slanino, pa je pozabil djati košarico iz rok. Šele par sto korakov nižje se spomni, da je pravzaprav povsem odveč, če nosi košaro na Tančogoro in potem zopet nazaj. Urno pristopi k bližnjemu leskovemu grmu in skrije košaro v njem, potem pa zdirja navzdol proti Tančigori. Kmalu je dospel k Puhku, vulgo Žganjarju, kjer so mu dali soli in slanine, pa tudi pol litra vina si je privoščil, ker ga je pot užejala in je daleč na okoli znano, da ima Žganjar tako dobro vino, da bi ga angeljci pili. Nato jo mahne urno čez košenice proti kapelici, toda navzgor ni mogel tako hitro, kakor bi bil rad. Znoj mu je curkoma tekkel s čela in sapa mu je zastajala. Večkrat je moral postati in si oddahnuti. Končno jo primaha do leskovega grma, kamor bil skrtil košaro. Seže v grm, vzame košaro in gre prav počasi proti vrhu, da se nekoliko ohladi. Ko pride tik pred visoko mejo pod potjo, ki pelje mimo kapelice, tako da ravno spregleda na pot, obstane kakor okamenel. Zagledal je čuden prizor. Velika in močna

medvedka obira in trga z ražnja kose govedine. Ko povsem mirno povžije govedino, pristopi počasi k drugemu ražnju, povoha meso, zadovoljno pomomlja in se začne gostiti z ostanki svojega ljubega moža. Zadovoljno momljanje in cmokanje dokazuje, da ji obed prav dobro diši. Ko pohrusta zadnji košček, išče okrog, da bi dobila še kak prigrizek.

Zdaj šele pride Jure nekoliko k zavesti. Krepkeje stisne košarico k sebi, kakor bi hotel reči: „Vsaj te-le jestvine sem rešil s tem, da sem vzel košarico pozabivši s seboj.“ Potem se splazi po vseh štirih navzdol in se potuhne za nek grm. Juretu na čast pa moramo povedati, da puške ni imel s seboj, marveč je ležala na tleh pri kapelici in je medvedka stala z jedno nogo na njej.

Pol ure je čepel Jure za grmom, pa se mu je zdela cela večnost. Končno zasliši od leve strani na poti več ljudij govoriti. Oskoli se in se previdno približa do poti. Medvedke ni bilo več, kajti pobegnula je v goščo, ko je začela približevati se lovce. Le-ti so bili jako izmučeni, lačni in žejni ter niso bili malo presenečeni, ko na licu mesta niso našli niti ognja, niti Jureta. Še bolj pa so se začu-

dili, ko je skočil Jure na cesto, kakor bi ga bilo vrglo močno pero. V par besedah je povedal ves dogodek, potem pa postavil pred lovce košaro s kruhom, salamo, šunko, sirom in lukom, ter skočil k studencu po barilce.

Ko so si privezali lovci dušo, so se jezili na medvedko, češ da je ženska vselej bolj zvita in premetena nego moški. Dočim so namreč po vsem gorovju zaman iskali medvedke, je prišla le-ta in jim pojedla obed.

Jeden izmed najboljših lovcev, ki je slišal na lovsko ime „zelena govedina“, se je pa tako prisrčno smejal, da se mu je tresel okrogli trebušček in je rekel: „Medvedovo pojedino smo hoteli imeti in če to ni medvedova pojedina, da poje medved medveda, potem res ne vem, kaj naj še imenujemo medvedovo pojedino.“

Ker so predlagali nekaterniki, naj se otvori o tem debata, drugi pa, naj se vrši ta debata na Tančigori pri Puhku, so se dvignili vsi ter odšli k Puhku, kjer se je dobojevala ta in še marsikatera debata.

pravi: „Kadar prosi, zlata usta nosi, kadar vrača, nam pa hrbet obrača.“ Resničnost tega pregovora smo doživeli že sto in stokrat. Kmet bo navadno bojevnik za druge, sam svoj pa nikdar. Čakal je in še čaka, da se mu vrže vsaj drobtinica raz težko obloženo, bogato deželno ali državno mizo. Žalibog, da se belokranjskemu kmetskemu trpinu ne ne privošči niti plesniva drobtinica. Tolažimo se navadno z boljšimi časi, kateri pa gotovo nikdar ne pridejo, ako jih mi sami ne pozovemo. Bog je rekel baš kmetu: „Pomagaj si sam in jaz ti bom pomagal.“ Združimo se v tesno vez, zaupajmo v svojo moč in ne poslušajmo vedno povelja družih. Vsak stan najbolj sam ve, kje ga črevelj žuli. Tudi mi kmetje vemo, kje nas jarem tišči. Pred 1848. letom smo tlačanili graščakom, sedaj tlačanimo pa svoji neslogi. Našo neslogo uporabljajo drugi, da se prav mastno rede od naših krvavih žuljev. Po tem potu ne smemo korakati dalje, ako hočemo ostati gospodarji svoje zemlje. Bodimo pravični in dajmo vsakomur svoje, zahtevajmo pa tudi za se to, kar nam pripada.

Glasno povejmo našim poslancem, česa potrebujemo.

Da zve deželni in državni zbor naše težnje, smo si ustanovili belokranjski kmetje svoj kmetski list „Belokranjec“. V njem hočemo svetu odkriti, kako zanemarjen in pozabljen je bil dosihdob belokranjski kmet.

Udrihalo se bo po našem listu od te ali od one strani. Kdor pa bo zavihitel bič po našem listu, tega lahko spoznamo, da ni prijatelj belokranjskih kmetov. Zakaj ne? — Zato, ker ne trobimo v njegov rog, ampak stopamo naprej v boljše bodočnost.

Vsacega belokranjskega kmeta je sveta dolžnost, da se naroči na „Belokranjca“.

Naše geslo bodi: „Kmet za kmeta“.

Zadružništvo.

„Kočevska hranilnica“. V četrtek, dne 23. pr. m. je bila otvorjena „Kočevska hranilnica“. Ker je „Zadružna zveza“ ustanovila tam samonemško, je bila vsak dan bolj čutiti živa potreba, da se ustanovi za kočevske Slovence denarno središče. Tej potrebi je odpomogla „Zveza slovenskih zadrug“ v Ljubljani, ki je kupila v Kočevju eno najlepših poslopij, Pečetovo hišo, kjer je nastanjen novi zavod. Poslovanje je otvoril g. Rožman od Zveze slov. zadrug, ki je podrobno razložil vse posojilniško poslovanje ter razkazal knjigovodstvo. — Dne 26. m. m. so polili Nemci spodnji del napisa in zid s črnolom. Naj si vendar ne domišljajo, da bodo s tem dosegli kaj drugega, kot da Slovenci začnemo izvajati češko geslo „Svoji k svojim“. Nemci naj bi se rajši ravnali po besedah svojega pesnika, ki je popolnoma dobro dejal: „Raum für Alle hat die Erde.“

Zadružno gibanje. Leta 1898. se je ustanovila zveza ogrskih konsumnih društev za nakup na veliko. Zveza se je od tega časa imenitno razvila. Prvega leta je imela seve malo prometa, namreč 45.000 K. V 10. letu svojega obstoja pa že 12,584.852 K, za 2,907.859 K več kakor lani. Število zadrug

se je povišalo od 804 na 900, število njih članov od 110.000 na 140.000. Zadružni deleži so se pomnožili od 230.000 na 260.000 K. Čisti dobiček je znašal 95.987 K. Zadruga ima 180 uslužbencev. — Nemška zadruga konsumnih društev za nakup na veliko je imela 59,866.220 mark prometa, tako da se je to leto povečal za 13,363.982 mark. — Angleški konsumi so imeli leta 1906. 1400 milijonov za nakup tovarov, rudnikov. Samo en oddelek te zadruge, trgovina s čajem, šteje 9000 uslužbencev; vseh skupaj jih je 100.000 pri Zvezi. — V Italiji ravno ustanavljajo velenakupno Zvezo konsumov po angleškem vzorcu. — Največje francosko socijalistično konsumno podjetje „La Bellevilloise“ v Parizu, ki je štelu koncem lanskega leta 6500 članov, imelo 3·8 milijonov frankov prometa, 137 uslužbencev, svojo lekarno ter 6 zdravnikov, ki člane zdravijo na račun društva. — V Meksiki ustanavlja kalifornijska propagandistiška družba zadružno vrtno mesto. Hočejo kupiti 300.000 oralov zemlje. Celo zemljišče razdele na kose po 5 do 20 oralov med svoje člane. Za stavbo mesta samega si pa prihranijo na sredi ozemlja 6000 oralov velik kos.

Zadružna Zveza v Ljubljani je imela leta 1907. 433 zadrug s približno 80.000 člani. Denarnega prometa je bilo 52,657.673 kron 34 vin., čistega dobička 20.209 K 2 v. Ta Zveza obstoji osmo leto.

„Domoljub“ o zadružništvu. „Domoljub“ piše v svoji 17. številki v dopisu iz Vač o pomenu zadružništva sledeče: „Naše ljudstvo se more gospodarsko povzdigniti edino le z zadružnim delom. Velikega kapitala nimamo, vsaj ne toliko, da bi mogel postati važen faktor našega naroda. A med ljudstvom je mnogo majhnih gospodarskih elementov, ki so ležali mrtvi, dokler jih ni zbudil mogočen klic naše zadružne organizacije. V prvi vrsti so nastopile posojilnice, ki so postale prava narodna gospodarska šola našemu ljudstvu. Te tako dobro prospevajo, da moramo z vso častjo kot najvrlejšje pospeševalce našega gospodarskega napredka pozdraviti požrtvovalne može, ki brezplačno in z veliko natančnostjo vodijo posle naših denarnih zadrug“.

Iz Bele Krajine.

Iz Črnomlja. V pokoj pojde z dnem 31. maja naš vrli nadoficijal in vodja zemljiške knjige g. Leopold Bavdek, izvrsten in jako vesten uradnik, dober družabnik, kremenit značaj in nenavadno mehka duša. Želimo, da bi se še mnogo let veselil spoštovanja občanov in da bi imel kot navdušen Nimrod več uspehov zdaj, ko pojde lahko na lov, kadar se mu bo hotelo, nego preje, ko ga je služba vedno ovirala. Na mnogaja leta ljudstvu v prospeh. — Prejšnjo Jermanovo, po domače Prelovo gostilno in mesnico je prevzel od gospe Ane Jerman v zakup gosp. Sinkovič Jakob, ki kolje sedaj pitane vole in toči izvrstno kapljico. Postrežba je vseskozi izborna.

Iz Metlike. Dne 4. t. m. je umrla občespoštovana gospa Josipa Jutraš, soproga

mestnega župana. Krasen pogreb v sredo 6. t. m. je pokazal, da vživa gospod župan obče spoštovanje. Vsa Metlika je prihitela, da pokaže sožalje svojemu načelniku. „Belokranjski Sokol“, „Požarna bramba“, izobraževalno društvo „Danica“, „Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda“, itd. so se udeležili korporativno pogreba. Naj v miru počiva blaga duša! — Dne 7. t. m. je treščila strela v hišo Martina Govednika na Hrastu. Hitra pomeč je zabranila, da ni zgorela neka ženska, ki je več let ležala bolna na postelji, ter se rešila ostala vas, ker so hiše skoraj vse na kupu. — Dne 9. t. m. je bil nabor v Metliki. Opazili smo, koliko mladih ljudi zahteva od nas Amerika. Udeležilo se je nabora še ne polovica poklicanih in še ti so bili večinoma slabiči. Potrdili so jih 23, Metličane samo tri. — Kakor je bilo poročano, priredi „Belokranjski Sokol“ dne 17. t. m. javno telovadbo v Črnomlju. Vabimo vse prijatelje sokolstva, da s svojo udeležbo pokažejo našim mladim Sokolom svoje simpatije.

Toča, debela kot orehi se je dne 7. t. m. okolu 1/2 1. ure popoldne vsula nad občino Vrh iz oblaka, ki se je pripodil iz zahoda. Najbolj ste prizadeti vasi Damelj in Kot, kjer stoji sedaj sadno drevje, katero je bilo vse v cvetji in obetalo po dolgih letih zopet obilo sadu, vse okleščeno, a vinogradi v imenovanih vaseh, ki so jih pričeli obnavljati ravno zadnji čas, so uničeni za mnogo let. Ne pomni se še v tukajšnjem kraju tako zgodnje toče in kmetovalec zre brezupno v bodočnost.

V Dragatušu smo imeli nepotrebni misijon. Korist od njega so imeli samo gostilničarji, kmetje pa škodo, ker so z delom zaostali. Nekteri Amerikanci so vposlali par stotakov za napravo treh kapelic. Ali bi ne bilo pametneje, da bi se ti tako težko v tujini prisluženi novci porabili za napravo prepotrebne gasilnega orodja? Zadružno življenje je še v povojih, je preveč še starokopitnežev.

Iz Preloke. Oblastva, ki bodo delila podporo proti toči, opozarjamo posebno na to, da dobe v prvi vrsti oni posestniki, katerim je toča lansko leto uničila vinski pridelek v vinogradih, ti so: Jure Krotec, Perudina 42, zelo zadolžen; Ive Pavlakovič, Krotci 15, zelo zadolžen; Jure Starešinič, Preloka 25, zelo zadolžen; Janko Krotec, Preloka 31, manj zadolžen; Jure Ivanušič, Valeti 19, manj zadolžen; Ive Pavlakovič, Preloka 16, nezadolžen; Janko Pavlakovič, Jakovini 11, nezadolžen; Janko Vidina, Preloka 25, nezadolžen; Janko Miketič, Preloka 44, nezadolžen.

Iz Miklarjev. Tu se je obesil kakih 200 metrov daleč od Kump-ove gostilne A. Starc iz Št Jerneja. Starc je okoli 62 let star in je skupljeval lase. Dne 6. maja je šel mimo Kumpove gostilne, ne da bi se bil kaj oglasil v nji. Dne 8. maja pa so ga našli obešenega. Obesil se je tako nizko, da je sedel na lastnih petah. Če se pomisli, da izgubi človek zavest takoj, ko si zadrigne vrat, ker ne more kri v možgane, potem je umevno, da se je tudi na tako nizki veji mogoče obesiti, ker nezavesten človek niti

pokoncu sedeti ne more, ampak bi padel z vso težo, če bi ne visel, na tla. Zaduši se torej vsled lastne teže, naj že visi, ali stoji ali kleči ozir. sedi. Ker je imel Starc pri sebi nekaj denarja, ni niti misliti na kak zločin. Siromak si je moral vzeti življenje v hipni blaznosti.

Vprašanje Domoljuba. Domoljub pravi, da je pri Belokranjcu le par liberalnih zajcev. Zato ga vprašamo, če misli morebiti tiste zajce in zajklje, ki so v Ljubljani pri tobačni tovarni.

Doma in na tujem.

Velike dopuste ob času žetve je poveljništvo c. in kr. III. voja (pod katerim stoje tudi slovenski polki) določilo od 2. junija do 18. julija. Dopusti se bodo podeljevali za dobo treh tednov, in sicer le aktivnim

pešcem in lovcom. Pri konjeništvu se tak dopust dovoli le v izvenrednem slučaju. Na dopust se pa ne bodo puščali v take kraje, koder razsaja kaka nalezljiva bolezen. Oziralo se bode predvsem na sinove kmečkih posestnikov. Prošnje je treba vlagati do konca meseca maja vsakega leta na polke ali bataljone potom kompetentnega okrajnega dopolnilnega poveljništva. Navesti je krdelo, kjer vojak služi, šaržo in naborno letnico. Nadalje, koliko meri posestvo, čisti letni dohodek, splošne imovinske razmere (število otrok doma in teh starost), število hlapcev in dekel. — Tedaj zelo „kunšno“ sestavljena prošnja. Povemo odkritosrčno, da ti dopusti v naših razmerah ne bodo mnogo koristili. Ž njimi hoče vojna uprava kmečkemu ljudstvu nasipati peska v oči, da ne godrnja, ako se po drugi strani poveča število domobranskih rekrutov in seveda tudi stroški.

Jubilejni sprevod za celo državo hočejo napraviti ob priliki cesarjeve 60 letnice na Dunaju. Cesar je izrecno dejal, da

odklanja vse javne proslave, in naj se dotični denar porabi rajše za dobrodelne namene. Dunajski krščanski socialisti se vendar niso nato ozirali ter določili 200.000 kron za ta sprevod. Vdeleži se ga tudi Kranjska. Čehi so pa dali oklic na češki narod, kjer sporočajo, da se ga ne vdeleže zaradi krivic, ki jih češkemu narodu dela dunajska občina, in izrekajo nado, da bodo tudi drugi slovanski narodi tako ponosni, da ne bodo šli nemškemu Dunajčanom parade delat. Da imajo Čehi popolnoma prav, je dokaz to, da živi samo na Dunaju po uradnem štetju čez 100.000 Čehov, katerim dunajska občina ne dá niti ene ljudske šole; v dež. zboru so celo sklenili, da se ne sme snovati na Nižje Avstrijskem drugačih šol, kot nemške. Tudi za Slovence bi bilo torej boljše, če bi se ravnali po cesarjevi želji, porabili denar za dobrodelne namene in ne hodili dunajskim Nemcem v štafažo.

MALI OGLASI

za trisopno petit-vrsto 15 v,
za plačujoče naročnike lista
10 vin.

Oglas.

Za vsebino oglasov uredništvo ne prevzema nikake odgovornosti.

MALI OGLASI

za trisopno petit-vrsto 15 v,
za plačujoče naročnike lista
10 vin.

!! Pozor !!

Ker se preselim tekom dveh mescev s svojo trgovino = ter prodajam zaradi prevelike zaloge vse blago =
po tovarniških cenah,
opozarjam slavno občinstvo kakor tudi trgovce na
= ta ugodni nakup. =

Peter Šterk, Vinica.

Okrajnega zastopnika za Belo Krajino

s sedežem v Gradacu

išče zavarovalnica proti ognju

s konkurenčnimi tarifi (ceniki).

Ponužbe pod: „Plača in provizija“ na administracijo „Belokranjca“.

Rudolf Mikulič
mizar na Vinici mizar
izdeluje vsa mizarska dela po nizki ceni
in priporoča svojo veliko zalogo suhe robe.

Peč se vam nikdar ne podere

če jo kupite v moji zalogi.

FRAN PILETIČ, Gradac.

Izdelovanje in zaloga

peči vseh velikosti in slogov

(kmečke in visoke, secesijon itd.)

Podpisani se priporočam slavnemu občinstvu za vsa v mojo stroko spadajoča dela, katera se izvršujejo dobro in trpežno po primerno nizki ceni.

mizar **JOSIP JUDNIČ** mizar

•• Stranska vas — Semič. ••

Mizarskega pomočnika in učenca

sprejme

Josip Judnič, mizarski mojster

Stranska vas pri Semiču.

— Kmetiska —
hranilnica in posojilnica
v Gradcu, Bela Krajina.

Hranilne vloge obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$.

Posojila na poroštvo po $5\frac{1}{2}\%$.

Hranilne vloge sprejema od vsakogar. Posojila daje le svojim članom; člani morejo biti le prebivalci občin Gradac, Griblje, Podzemelj in Vinji dol.